

Færøerne viser bl.a., at WHO's tidligere kendte grænseværdier for, hvornår kviksølv er uskadeligt, har ligget for højt. Fra at have ligget på et sted mellem 10 og 20 ppm viser undersøgelsen, at den rigtige grænseværdi bør ligge under 10 eller helst under 5 ppm, og en artikel i *New Scientist*, der omhandler denne undersøgelse, konkluderer, at USA bør ofre de 70 mia. kr., det vil koste at opsætte renseordninger på alle deres elværker. Artiklens forfatter mener ikke, det er en for høj pris at betale for at beskytte verdens børn mod hjernesker.

Men det er desværre ikke kun kviksølvet, der er et problem for de befolkninger, der bl.a. lever af de store havpattedyr. Kviksølvet er en forurening, der ikke alene er menneskeskabt, da vi ved, at en del også stammer fra naturen, men når det gælder PCB, er denne forurening alene menneskeskabt. Den hober sig op på toppen af vores klode og kommer især til syne øverst i fødekæden som f.eks. hos grindehvaler og sæler, men den kan sandelig også spores i andre fødevarer. Undersøgelsen afslører, at indholdet i modermælken hos færøske mødre er ca. 2 ppm. Dette er nogenlunde samme værdi som hos grønlændere og inuitter, men det er 5 til 10 gange så meget som hos befolkninger, der ikke spiser havpattedyr.

PCB har en uheldig indflydelse på børns udviklingsmuligheder; men desuden er der en mistanke om, at PCB også kan virke som et kønshormon som f.eks. østrogen, og at det hænger sammen med den faldende sædkvalitet i den vestlige verden. Undersøgelsen har medført, at de nyeste kostanbefalinger på Færøerne tydeligt griber ind i en mere end tusindårig tradition med at spise grindekød og spæk. Nu må gravide kvinder eller kvinder, der engang i fremtiden ønsker en graviditet, slet ikke spise grindekød, mens vi andre højst må spise det én til to gange om måneden.

Miljøorganisationerne har i længere tid kritiseret også færingerne, fordi de dræber grindehvaler. Vores modargument har været, at grindehvalen ikke er en truet art, og at vi videnskabeligt kan bevise det med nogle af verdens ældste statistiske opgørelser. Men miljøorganisationerne har næsten givet disse dyr menneskelige egenskaber og rigtigheder.

Den nordatlantiske bestand består af ca. 100.000 grindehvaler, og færingerne sætter 1-1½ pct. af denne bestand til livs hvert år. Dette truer på ingen måde grindehvalen, men den globale forurening i form af kviksølv, PCB og

lignende stoffer, der rammer hele bestanden, truer derimod med at udrydde arten. Derfor bør også miljøorganisationerne lægge deres strategi om, så vi som befolkning sammen med organisationerne oplyser om denne udvikling og påvirker regeringerne i de forskellige lande til aktivt at gå i krig mod denne forurening, og derfor endnu en opfordring til den danske regerings miljøminister om en ihærdig indsats.

Miljøpolitikken på land er et overset område, mens miljøpolitikken til søs er et dansk ansvarsområde. Det virker for mig lidt paradoksalt, at en nation, der baserer sit erhvervsliv på ressourcerne fra havet, ikke også har ansvaret for dets miljø. En del af vores markedsføring går jo på, at vi har verdens reneste havmiljø, som denne undersøgelse dog punkterer, når det gælder de store havpattedyr. Ser vi en fremtidig færøsk olieindustri som en realistisk mulighed, er det for mig at se endnu mere relevant, at vi tager ansvaret for dette miljø, også selv om dette område for en stor del er reguleret ved internationale konventioner.

Statsministerens lovkatalog gør det lidt mere overskueligt for mig at finde mine satsningsområder. Disse vil jeg vie min store interesse, mens jeg som hidtil vil forsøge ikke at blande mig i de interne danske problemer, og derfor er jeg lidt skuffet over, at Venstres ordfører ikke kan forholde sig til det præcise, men i stedet generaliserer, når hun siger, at 2 mia. kr. blev sendt til Færøerne for at skaffe et politisk flertal for pinsepakken. Min opførsel her i Folketingsalen blev ikke ændret af den grund.

Jeg kan tilføje her til slut, at jeg tager afstand fra den holdning, Venstres ordfører gav til kende, og som absolut forstærker ønsket om den totale løsrivelse fra Danmark. Hver gang man sætter kroner og øre på rigsfællesskabet, slår man endnu et søm i rigsfællesskabets ligkiste.

Helle Degn (S):

Den internationale forpligtelse – også for en aktiv dansk sikkerhedspolitik – blev klart udtrykt ved det sociale topmøde i 1995. Social udvikling og væk fra fattigdommens skel var mottoet.

Fordelingen af materielle værdier og kampen om de åndelige værdier vil være udfordringerne på vores vej ind i det 21. århundrede. Den bløde sikkerhedspolitik er redskabet, som skal udvikles meget bedre.

For det første må det være en opgave bestående af minde andre nationer om forpligtelserne fra det sociale topmøde, men også selv som fo-